

**ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
КАФЕДРА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТИВНОЇ РОБОТИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ

**Збірник наукових праць за матеріалами
І науково-практичної конференції з міжнародною участю,
присвяченої 70-й річниці кафедри фізичного виховання ДВНЗ «УжНУ»**

19-20 квітня 2018 року

Ужгород – 2018

**ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЗАКАРПАТСЬКЕ ОБЛАСНЕ ВІДДІЛЕННЯ НОК УКРАЇНИ
ЗАКАРПАТСЬКЕ ОБЛАСНЕ ВІДДІЛЕННЯ (ФІЛІЯ) КОМІТЕТУ
ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА СПОРТУ МОН УКРАЇНИ
УПРАВЛІННЯ У СПРАВАХ КУЛЬТУРИ, СПОРТУ, СІМ'Ї ТА МОЛОДІ
УЖГОРОДСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ФАКУЛЬТЕТ ЗДОРОВ'Я ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ
СИСТЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТИВНОЇ
РОБОТИ У ВИЩІЙ ШКОЛІ**

Збірник наукових праць за матеріалами
І науково-практичної конференції з міжнародною участю,
присвяченої 70-й річниці кафедри фізичного виховання ДВНЗ «УжНУ»

19-20 квітня 2018 року

Ужгород - 2018

УДК 796.011.3-057.87(063)

ББК Ч481.354л0

А 43

А43. Актуальні питання вдосконалення системи фізичного виховання і спортивної роботи у вищій школі. Збірник наукових праць за матеріалами І науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Ужгород, 19-20 квітня 2018 року). – Ужгород: в-во Бест-Принт, 2018. – 123 с.

У збірнику представлені матеріали І науково-практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої 70-й річниці кафедри фізичного виховання ДВНЗ «УжНУ» «Актуальні питання вдосконалення системи фізичного виховання і спортивної роботи у вищій школі».

Усі матеріали подаються в авторській редакції

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Миронюк Іван Святославович -	відповідальний редактор, декан факультету здоров'я та фізичного виховання, ДВНЗ «Ужгородський національний університет», доктор медичних наук, доцент
Маріонда Іван Іванович	заступник відповідального редактора, завідувач кафедри фізичного виховання, ДВНЗ «Ужгородський національний університет», кандидат педагогічних наук, доцент
Товт Валерій Адальбертович	відповідальний секретар, завідувач кафедри теорії і методики фізичного виховання, ДВНЗ «Ужгородський національний університет», кандидат педагогічних наук, доцент

УДК 796.011.3-057.87(063)

ББК Ч481.354л0

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2018

УДК 796.332(477.87)(09)

ЗАРОДЖЕННЯ ФУТБОЛУ НА ЗАКАРПАТТІ

Шанта Іван Федорович

*старший викладач кафедри фізичного виховання
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»*

Футбол на Закарпатті завжди був і є у пошані, а його історія має давні коріння, які сягають початку 1900-х років. Традиційно на рівні обласних змагань виступають клуби вищого та першого дивізіону, а дитячо-юнацький футбол представлено також і на рівні чемпіонату України.

Мета дослідження: історія виникнення футболу на Закарпатті та його розвиток.

Завдання дослідження:

1. Дослідити історію зародження футболу на Закарпатті.
2. Знайти матеріали, які підтверджують, що у нашій області футболом займаються більше 120 років.
3. Довести прикладом місцевих ЗМІ та спортивних книжок, що популяризації футболу на Закарпатті завжди приділялася велика увага.

Організація та методи досліджень:

Під час підготовки цього доповіді було проаналізовано історичні книги з футболу та статті із газет.

Так у періодичних виданнях протягом багатьох років футбольна тематика подавалася різноманітно. Висвітлювалися практично всі основні аспекти, які стосувалися популяризації шкіряного м'яча на Закарпатті. У замітках, звітах, репортажах, статтях поруч із повідомленнями про відкриття стадіонів, набір у секції, проведення змагань із різних видів спорту в краї, широко висвітлювалися новини з офіційних футбольних першостей нижчої та вищої ліг, розповідалися про перипетії останніх офіційних і товариських матчів за участі місцевих команд, про вибори й звіти в клубах, інструкторські курси тощо.

Ця традиція триває й по нині. В області працює декілька сайтів, газета та телепрограма, присвячені популяризації футболу.

Тож для вирішення сформульованих завдань застосовувалися такі методи досліджень: аналіз Інтернет-видань щодо виникнення футболу, спортивні публікації у всеукраїнських та закарпатських газетах.

Результати досліджень:

Ми з'ясували, що вже у 2018 році відзначимо 125-річницю зародження футболу на Закарпатті, а незважаючи на певні труднощі (у наш час Закарпаття не представлено на всеукраїнських змаганнях найвищого рівня), є певні зрушення у цьому напрямку. Тож Закарпаття вже незабаром відновить майбутню славу на рівні країни.

Висновки. Ми дослідили, що відправною крапкою зародження футболу на Закарпатті можна вважати 1 вересня 1893 року. Саме в цей день в Ужгородській гімназії було введено в навчальну програму вивчення правил гри у футбол, розпочато проведення заняття з футболу серед гімназистів.

Перший офіційний поєдинок команда Ужгорода, яка складалася з гімназистів та студентів, що навчалися у Будапешті та Празі, провела 15 серпня 1901 року.

Гра відбулася на новому стадіоні, спеціально спорудженому для цього матчу (на місці теперішнього стадіону «Спартак»). А перший футбольний майданчик (як тоді називали, «площу») був споруджений в 1893 році по вул. Вербовій (теперішній Анкудінова). Він носив назву «Фізеші».

Найбільшу ж славу крайовому футболу приніс ужгородський ФК «Русь» (1925), а на зорі радянської влади в області – «Спартак» (Ужгород, 1946). Саме від останнього безпосередньо бере початок команда майстрів обласного центру, яка в подальший період виступала під різними назвами («Верховина», «Говерла», «Закарпаття»...). Вона здобувала історичні перемоги за радянських часів, у добу незалежності України, зокрема в сезоні 2001 – 2002 років, коли вперше виступила в найвищому футбольному дивізіоні країни, а 29 квітня 1992 році в Ужгороді свій перший офіційний матч зіграла й національна чоловіча збірна України.

Загальновідомі також звитяги закарпатців у складі київського «Динамо» («залізного капітана» В. Турянчика, Й. Сабо, С. Решка), на тренерській ниві (Е. Кеслер, Й. Беца, Й. Сабо), в арбітражі (перший вітчизняний арбітр ФІФА В. Онуфер, перший в Україні асистент судді С. Селменський, перший лайнсмен ФІФА В. Югас, який обслуговував матчі чемпіонату світу серед військовослужбовців (1997), інспектуванні, у жіночому футболі.

У 1945 р. була створена незалежна спортивна організація – Федерація футболу Закарпаття, яка опікується розвитком дитячо-юнацького та аматорського футболу.

Список використаної літератури:

1. Крайняниця П. І. Історія закарпатського футболу. – Ужгород: Госпрозрахунковий видавничий відділ управління у справах преси та інформації, 2004. – 272 с.

2. Соломонко В. В., Соломонко О. В., Молнар М. В., Щербей М. В «Нариси з історії західноукраїнського футболу» – Ужгород, видавництво «Гражда», 2003 – 146 с.

3. Тарасюк В. Ю. «Розвиток спорту на Закарпатті в незалежній Україні. – Ужгород, видавництво ФОП Бреза А. Е., 2011 – 260 с.,

4. Федак В. В. «Закарпаття у спортивному вимірі». – Ужгород: видавництво «Карпати», 1994. – 152 с.

5. Підшивки газет за різні роки: «Свобода», «Радянський спорт», «Спортивна газета», «Команда», «Закарпатська правда», «Новини Закарпаття», «Спорттайм», «Срібна Земля», «Ужгород».